

Granskning av Sidas representation

William Stannervik

Granskning av Sidas representation

William Stannervik

**Sekretariatet för utvärdering
och intern revision**

Slutsatser och rekommendationer är utvärderarnas och sammanfaller inte nödvändigtvis med Sidas egna.

Utgiven av Sida 2006

Sekretariatet för utvärdering och intern revision

Författare: William Stannervik

Copyright: Sida och författare

Edoc-nummer: 2006-000105

Artikelnummer: Sida28632sv

ISBN 91-586-8371-2

Tryckt av Edita Communication AB, 2006

Denna publikation kan laddas hem/beställas från www.sida.se/publikationer

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Introduktion till statliga myndigheters representation.....	5
1.3 Granskningens syfte	6
1.4 Granskningens mål och metodik	6
1.5 Granskningens omfång och avgränsningar	6
2 Granskningsresultat	7
2.1 Sidas efterlevnad av externa krav	7
2.2 Organisationens kännedom om aktuella riktlinjer	8
2.3 Sidas efterlevnad av gällande riktlinjer	9
2.4 Uppföljning av tidigare granskningar	13

Sammanfattning

Representation är ett samlingsbegrepp för gästfrihet som en myndighet mottar från eller visar utomstående kontakter (extern representation). Representation kan även vara motsvarande gästfrihet från myndigheten gentemot den egna personalen i syfte att öka trivselen och främja en god atmosfär på arbetsplatsen (intern representation).

Internrevisionen har i sin årliga riskanalys och planering identifierat Sidas tillämpning och redovisning av representation som ett granskningsområde. Hantering och redovisning av representation styrs av verksförordningen.

Granskningens *syfte* har varit att *bedöma* om Sida har ändamålsenliga instruktioner för användning och redovisning av representation. Detta har skett genom fyra delmål.

Mål 1

Internrevisionen har granskat ändamålsenligheten i Sidas instruktioner för användning och redovisning av representation. Internrevisionen har kartlagt Sidas gällande instruktioner och jämfört dessa med de regler vi är satta att efterleva.

Slutsats

Internrevisionen bedömer att de regler och riktlinjer som beslutats inom Sida innebär att generaldirektören kan anses ha uppfyllt kraven enligt verksförordningen att fastställa riktlinjer för representation.

Mål 2

Internrevisionen har granskat organisationens kännedom om, och tillgång till gällande instruktioner för användning och redovisning av representation. Genom diskussioner med ett urval av de anställda har internrevisionen kunnat diskutera organisationens kunskaper inom det granskade området.

Slutsats

Internrevisionen föreslår att, avdelningen för personal och organisationsutveckling (PEO) i de reviderade riktlinjerna för representation strukturerar och förtydligar bland annat ovan nämnda begrepp och överväger att där så är möjligt skriva in aktuella gränsvärden.

Internrevisionen föreslår även att PEO vid väsentliga uppdateringar och förändringar av riktlinjerna för representation informerar organisationen via Inside, utbildningsinsatser eller nätverksmöten.

Mål 3

Internrevisionen har granskat organisationens efterlevnad av gällande riktlinjer och redovisning av representation med hjälp av en substansgranskning¹. Genom diskussioner har de anställda tillfrågats och fått kommentera resultatet av substansgranskningen samt beretts möjlighet att svara på gjorda iakttagelser gällande deras egen verksamhet.

Slutsats

Internrevisionen vill sammanfattningsvis betona att Sidas efterlevnad av hantering och redovisning av representation är tillfredsställande. Vi har inte funnit något anmärkningsvärt eller verksamhetsfrämjande i stickproven. Det är vår uppfattning, baserat på våra samtal och vår substansgranskning, att Sidas avdelningar sällan och eftertänksamt använder sig av representation.

¹ Substansgranskning innebär att revisorn granskar innehållet i redovisade poster. Alla verifikationer granskas inte, utan ett urval görs.

Rekommendationer

Rekommendation 1

Internrevisionen föreslår att PEO i samband med revideringen av riktlinjerna beskriver reglerna kring kostförmåner tydligare.

Rekommendation 2

Internrevisionen saknar en instruktion för samtliga skattesatser, gällande moms.

Sida bör upprätta instruktioner för samtliga skattesatser gällande moms, d.v.s. en komplettering bör ske avseende den 12 %.

Rekommendation 3a

Internrevisionen föreslår att PEO i de reviderade riktlinjerna för representation förtydligar kravet på att verifikationen alltid ska innehålla underlag som beskriver vad representationen avser, syfte och deltagarlista för både intern och extern representation.

Rekommendation 3b

Sida bör tydliggöra kravet på verifikationskrav vid representation.

Rekommendation 4a

Sida bör säkerställa att organisationens användare av representation samt de som redovisar representationskostnaderna, är väl förtrogna med vilka riktlinjer som är aktuella samt vilka konton som ska användas. Denna uppdatering av organisationens kunskap bör ske vid väsentliga uppdateringar och förändringar av riktlinjerna för representation.

Rekommendation 4b

Internrevisionen föreslår Sida att SEKA², SCSC³ och EVU⁴-Serv ser över och eventuellt korrigerar sina rutiner för hantering och redovisning (kontering) av delegerat sakanslag.

Mål 4

Internrevisionen har följt upp Riksrevisionens Granskning av ledningens representationsutövande och förmåner (Dnr 32-2003-0146), inklusive Sidas åtgärdsplan. Vi har jämfört Sidas genomförda åtgärder med Riksrevisionens rapport.

Slutsats

Internrevisionens bedömning är att Sida har åtgärdat samtliga sju av Riksrevisionens rekommendationer enligt åtgärdsbeslutet.

² Avdelningen för samverkan med enskilda organisationer.

³ Sida Civil Society Center.

⁴ Avdelningen för ekonomi och verksamhetsutveckling.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Internrevisionen vid Sida är en oberoende, informationssäkrande och konsultativ verksamhet, som är utformad för att tillföra mervärde och förbättra Sidas verksamhet. Internrevisionen skall på uppdrag av styrelsen, bistå Sida i att uppnå sina mål genom att tillföra ett systematiskt, strukturerat tillvägagångssätt för att granska, värdera och förbättra effektiviteten i den interna styrningen och riskhanteringen.

För att bevara allmänhetens förtroende för Sida är det av stor vikt att den interna kontrollen är ändamålsenlig och tillämpas lika inom hela organisationen. Vissa områden blir mer uppmärksammade och om riktlinjer och rutiner inte är tillfredsställande kan detta starkt bidra till minskat förtroende Sida, även om de totala kostnaderna är begränsade.

Internrevisionen har i sin årliga riskanalys och planering identifierat Sidas tillämpning och redovisning av representation som ett granskningsområde.

1.2 Introduktion till statliga myndigheters representation

Representation är ett samlingsbegrepp för gästfrihet som en myndighet mottar från eller visar utomstående kontakter (extern representation). Den externa representationen ska ha ett direkt samband med verksamheten och syfta till att inleda eller utveckla förbindelser som är viktiga för verksamheten.

Representation kan även vara motsvarande gästfrihet från myndigheten gentemot den egna personalen i syfte att öka trivseln och främja en god atmosfär på arbetsplatsen (intern representation).

Hantering och redovisning av representation styrs av verksförordningen (1995:1322, 7–8 §).

Omfattningen av representation bestäms av generaldirektören. Det är myndighetens verksamhet som är vägledande.

ESV:s handledning till stöd för statliga myndigheters representation (ESV 2000:23) är en skrift som ger myndigheterna stöd vid upprättande av interna riktlinjer för representation samt redovisning av representationskostnader.

Utöver verksförordningen kan nämnas att representation regleras i flera författningar som var för sig oberoende av myndigheternas riktlinjer påverkar den externa och/eller interna representationen. Det är bland annat:

- Korruptionslagstiftningens skydd av myndigheten och personalens integritet⁵.
- I skattelagstiftningen har det betydelse om en viss verksamhet är representation eller ej för tolkningen av regler om förmånsbeskattning⁶.
- Om en verksamhet klassificeras som representation har det betydelse för kompensationsrätten för ingående mervärdesskatt⁷ i vissa fall.
- Generella krav på myndigheternas verifikationer påverkar redovisningen av representationskostnader⁸.

⁵ Bestickning 7 § 17 kap. och mutbrott 2 § 20 kap. Brottsbalken.

⁶ 11 kap. Inkomstskattelagen (1999:1229)

⁷ 2. 1 st. 9 § 8 kap. mervärdesskattelagen (1994:200)

⁸ Förordningen om myndigheters bokföring (2000:606)

1.3 Granskningens syfte

- Att bedöma om Sida har ändamålsenliga instruktioner för användning och redovisning av representation.

1.4 Granskningens mål och metodik

Internrevisionen har:

1. Granskat ändamålsenligheten i Sidas instruktioner för användning och redovisning av representation. Internrevisionen har kartlagt Sidas gällande instruktioner och jämfört dessa med de regler vi är satta att efterleva.
2. Granskat organisationens kännedom om och tillgång till gällande instruktioner för användning och redovisning av representation. Genom diskussioner med ett urval av de anställda har internrevisionen kunnat diskutera organisationens kunskaper inom det granskade området.
3. Granskat organisationens efterlevnad av användning och redovisning av representation. De anställda har tillfrågats och fått kommentera resultatet av substansgranskningen samt beretts möjlighet att svara på gjorda iakttagelser gällande sin egen verksamhet.
4. Gjort en uppföljning av Riksrevisionens *Granskning av ledningens representationsutövande och förmåner* (Dnr 32-2003-0146), från 10 februari, 2004, samt tillhörande åtgärdsplan fastställd av Sida, 9 mars, 2004, (Dnr 2004-0607/10). Vi har jämfört Sidas genomförda åtgärder med Riksrevisionens rapport.

1.5 Granskningens omfång och avgränsningar

Granskningen avgränsas till bokförda kostnader som skett vid Sida-S för perioden 1/1–30/11 2005 och är baserad på följande representationskonton 6071, 60711, 4972, 4973 och 49731. Internrevisionens iakttagelser angående efterlevnad av representation vid utlandsmyndigheterna återfinns i rapporterna 05/01 och 05/02.

Urvalet innehåller cirka 86% (2 890 872 SEK) av de bokförda representationskostnaderna som under perioden uppgår till sammanlagt 3 380 172 SEK, varav 565 751 SEK avser extern representation och 2 814 421 SEK avser intern representation.

Granskningen omfattar följande områden:

- Kostnader för extern representation, varmed avses gästfrihet mot utländska besökare eller andra personer som inte i någon mening är anställda av Sida.
- Kostnader för intern representation mot anställda i samband med informationsmöten, personalfester och dylikt.

Internrevisionen granskar inte styrelsens arbete, generaldirektören och UTV av oberoendeskäl⁹.

Externa revisionskriterier har huvudsakligen varit verksförordningen (1995:1322), Inkomstskattelagen (1999:1229), Förordningen om myndigheters bokföring (2000:606), Skatteverkets allmänna råd (SKV A 2004:5) och ESV:s handledning till stöd för statliga myndigheters representation (ESV 2000:23).

Sidas regelverk, avsnitt ”Värderingar och förhållningssätt för områdena personal och organisationsutveckling” samt Sidas Ekonomihandbok, Sidas Kontoplan och PEO:s PersonalSida, avsnitt 12 har varit interna revisionskriterier.

⁹ Generaldirektören granskas inte då denne är ordförande i styrelsen och därmed indirekt internrevisionens uppdragsgivare. UTV granskas inte eftersom internrevisionen utgör en del av detta sekretariat.

2 Granskningsresultat

2.1 Sidas efterlevnad av externa krav

Det grundläggande kravet på statliga myndigheters förhållande till representation står att läsa i verksförordningen (1995:1322, 7–8 §). Myndighetens chef skall bland annat:

- Fastställa riktlinjer för myndighetens representation (F. 2000:1118).

Övriga krav i verksförordningen som påverkar myndighetens representation är att dess chef bland annat skall:

- Hushålla väl med statens medel.
- Skapa goda arbetsförhållanden och ta till vara och utveckla de anställdas kompetens och erfarenhet (F. 1999:826).

Enligt ESV:s handledning (2000:23) bör myndighetens riktlinjer ange motivet för samt omfattning och inriktning av representationen. Bland annat bör anges vad som anses vara extern respektive intern representation. Dessutom bör representationstillfället definieras samt relevanta kriterier för representationskostnadens storlek förklaras.

På Sida är det PEO som har ansvaret för de riktlinjer (regelägare) som behandlar myndighetens hantering av representation. EVU ansvarar för innehållet i ekonomihandboken och kontoplanen. Dispositionsrätthinnehavaren ansvarar för redovisningen av representationen. Internrevisionen vill nämna att PEO under vår granskningsperiod arbetade med en totalrevidering av dessa riktlinjer. Internrevisionen och PEO har under denna period löpande utbytt synpunkter och diskuterat förbättringar och förtydliganden.

lakttagelse

Utdrag ur regelverk:

Sida ska hushålla väl med statens medel och extern och intern representation ska därför hållas på en rimlig nivå.

Extern representation ska ha ett direkt samband med verksamheten och ska syfta till att inleda eller utveckla viktiga och centrala kontakter. Antalet från den egna personalen ska, i förhållande till de externa gästerna, vara skäligt många mot bakgrund av den verksamhet som är aktuell.

Intern representation ska enbart användas vid personalfrämjande åtgärder i syfte att skapa goda arbetsförhållanden.

Ur regelverkets avsnitt om personaladministration finns dessa instruktioner om representation under stycket ”Värderingar och förhållningssätt för områdena personal och organisationsutveckling”, kapitel 12.

I bägge fallen gäller att kostnader för tobak och starksprit inte ersätts. Däremot ersätts vin och starköl. Vin- och starkölsförtäring bör ske i rimliga mängder.

I Sidas regelverk återfinns instruktioner om hur verkets representation ska tolkas och hanteras. I arbets- och beslutsordningen 3.4 regleras generaldirektörens representation. Denna del har internrevisionen inte granskat.

Detta kompletteras med:

- PEO:s information på Inside under personalsidans kapitel 12, frågor & svar samt chefens ansvar.
- EVU:s information på Inside under ekonomihandbokens kapitel 25 samt kontoplanen.

Bedömning

Internrevisionen bedömer att de regler och riktlinjer som beslutats inom Sida innebär att generaldirektören kan anses ha uppfyllt kraven enligt verksförordningen att fastställa riktlinjer för representation.

2.2 Organisationens kännedom om aktuella riktlinjer

Internrevisionen har under granskningen samtalat med över trettiofem personer på Sida-S och SCSC. Urvalet har skett genom de verifikationer som avvikit från riktlinjerna för redovisning av representation. Personerna har tillfrågats om synpunkter gällande riktlinjernas tillgänglighet och innehåll. Dessutom har de tillfrågats och fått kommentera resultatet av substansgranskningen (se 2.3), samt beretts möjlighet att svara på gjorda iakttagelser gällande deras egen verksamhet.

Iakttagelse

Resultatet av internrevisionens samtal bygger på de anställdas subjektiva svar, det vill säga ej vad som är rätt eller fel i Sidas riktlinjer för representation. Internrevisionen anser att det finns ett mervärde för Sida att här kortfattat sammanfatta de vanligaste synpunkterna. Svaren är också en viktig del av underlaget för internrevisionens slutsatser och rekommendationer.

Internrevisionens intryck är att de tillfrågade huvudsakligen känner till och har tillgång till aktuella riktlinjer på Sida gällande hantering och redovisning av representation. Däremot är den övervägande majoriteten, av de vi samtalat med, överens om att det finns en viss otydlighet inom vissa områden, se nedan.

Gällande riktlinjer återfinns på flera ställen.

Internrevisionen ser inte detta som ett problem om den anställda är en frekvent användare av representation och dess redovisning. Problemet med att hitta rätt information uppstår när vissa avdelningar är sällananvändare av representation. I dessa fall skulle ett dokument med hänvisningar till dagens specifik information underlätta för Sidas personal.

Intern representation eller planeringsdag/informationsmöte

Internrevisionen anser att detta framgår av ekonomihandboken, kapitel 25. För att ytterligare förtydliga detta kan riktlinjerna kompletteras med exempel.

Skriftliga beslut och beloppsgränser

På Inside under Personalsidans kapitel 12 står att läsa:

Representation bör godkännas av närmaste chef före representationstillfället. Vid större representation ska skriftligt godkännande ske av närmaste chef. Vid enklare lunch eller dylikt räcker det med muntligt godkännande från närmaste chef.

Vår uppfattning är att beloppsgränser och antalet representationstillfällen kan variera inom Sida. Under våra samtal har Sidas personal uttryckt önskemål om att ”bör”-satsen ska ändras till ”ska” eller tas bort. Dessutom efterfrågas en beloppsgräns kopplad till uttrycket ”större representation”.

Generella beloppsgränser (till exempel jullunch, avdelningsfester med mera)

Internrevisionen vill poängtera att det inom vissa områden finns rekommenderade gränser, till exempel lunch och middag vid extern representation, men att det ändå kan finnas ett mervärde att PEO ser över möjligheten att införa fler beloppsgränser, så att hela Sida har samma maxgränser.

Ingående mervärdesskatt

Flera anställda upplever beräkning av ingående mervärdesskatt som besvärlig. Internrevisionen anser att det exempel som finns i ekonomihandboken, kapitel 25 är tydligt, men att organisationens osäkerhet vad gäller momsredovisning bör uppmärksammas och hanteras.

Bedömning

Internrevisionen föreslår att PEO i de reviderade riktlinjerna för representation strukturerar och förtydligar bland annat ovan nämnda frågeställningar och överväger att där så är möjligt skriva in aktuella gränsvärden.

Internrevisionen föreslår även att PEO vid väsentliga uppdateringar och förändringar av riktlinjerna för representation informerar organisationen via Inside, utbildningsinsatser eller nätverksmöten.

2.3 Sidas efterlevnad av gällande riktlinjer

Internrevisionen vill sammanfattningsvis betona att Sidas efterlevnad av hantering och redovisning av representation är tillfredsställande. Vi har inte funnit något anmärkningsvärt eller verksamhetsfrämmande i stickproven. Det är vår uppfattning, baserad på våra samtal och vår substansgranskning, att Sidas avdelningar sällan och eftertänksamt använder sig av representation.

I få fall avvek *hanteringen* av representation från gällande riktlinjer. Vanligtvis berodde det på att kostnaden hörde hemma i annan kontokategori.

Internrevisionen finner att *redovisningen* av representation kan förbättras, framförallt när det gäller att ange syfte och bifoga deltagarlista.

Internrevisionen välkomnar PEO:s arbete med framtagandet av tydliga riktlinjer för hantering och redovisning av representation.

Nedan presenterar internrevisionen sina övriga iakttagelser och förslag på rekommendationer, baserat på vår substansgranskning.

Extern representation

Enligt ESV:s handledning (2000:23) bör myndighetens riktlinjer ange vad som avses med extern representation. Sambandet med myndighetens verksamhet ska vara tydlig. En användbar definition bör bygga på syfte och sammanhang. För att tydliggöra gränsdragningen mot intern representation bör myndigheten välja att begränsa hur många från den egna personalen som kan delta vid ett externt representationstillfälle i förhållande till antalet externa deltagare.

Iakttagelse och bedömning

Internrevisionen anser att de regler och riktlinjer som beslutats inom Sida huvudsakligen kan anses ha uppfyllt kraven enligt ESV:s handledning (2000:23), gällande extern representation.

Intern representation

I verksförordningen nämns att ”chefen ska skapa goda arbetsförhållanden och ta till vara och utveckla de anställdas kompetens och erfarenhet”¹⁰.

Den interna representationen kan utgöra ett medel för myndigheten att nå detta mål. Enligt ESV:s handledning (2000:23) bör verkets riktlinjer ange vad som avses med intern representation.

¹⁰ 8 § verksförordningen (1995:1322)

Det är viktigt att dispositionsrättsinnehavaren gör en bedömning av representationstillfället för att konstatera att det är relevant och inte avser utbildning, planeringsdag eller informationsmöte, då avdragsrätten för ingående mervärdesskatt och förmånsregler styrs av händelsen.

Fri kost är i vissa fall en skattpliktig förmån för den anställda. Skattefrihet kan föreligga om reglerna för intern representation är uppfyllda¹¹.

lakttagelse

Internrevisionen anser att det i Sidas riktlinjer finns tillfredsställande information om vad som är intern representation. Det område som eventuellt kan läggas till är ett avsnitt som beskriver reglerna kring kostförmåner.

Rekommendation 1

Internrevisionen föreslår att PEO i samband med revideringen av riktlinjerna beskriver reglerna kring kostförmåner tydligare.

Kompensationsrätt för ingående mervärdesskatt

Kompensation för ingående mervärdesskatt behandlas i ESV:s föreskrifter till förordning om myndigheters hantering av ingående mervärdesskatt¹². Reglerna om avdragsrätt för ingående mervärdesskatt ska tillämpas i statliga myndigheter i form av kompensationsrätt för ingående mervärdesskatt.

Kompensationsrätten är begränsad vid representation (extern och intern). Det finns tre olika skattesatser för moms, 6%, 12% och 25%.

Kompensationsrätten för ingående mervärdesskatt gäller både extern eller intern representation.

lakttagelse

I Sidas ekonomihandbok, kapitel 25, anges,

Moms får beräknas på

- för lunch/middag/supé – högst 90 kr per person (det vill säga moms högst 22:50 kr/person vid 25% momssats)
- för enklare måltid – högst 60 kr per person (det vill säga moms högst 15 kr/person vid 25% momssats)
- för övriga representationsutgifter – högst 180 kr per person (till exempel teaterbiljetter, som har 6% momssats, det vill säga högst 10:80 kr per person)

Sida får alltså bokföra högst dessa belopp som moms. Överstigande belopp konteras som verksamhetskostnad och belastar enhetens förvaltningsbudget.

Internrevisionen saknar en instruktion för samtliga skattesatser gällande moms.

Rekommendation 2

Sida bör upprätta instruktioner för samtliga skattesatser gällande moms, det vill säga en komplettering bör ske avseende den 12%.

Krav på verifikationen

Bokföringsskyldigheten omfattar bland annat att kronologiskt och systematiskt löpande bokföra inträffade ekonomiska händelser och i samband härmed se till att numrerade verifikationer finns till alla bokföringsposter. Vidare skall en verifikation, enligt ekonomihandboken och Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring, 14 §, innehålla uppgift om:

¹¹ Lathund för beskattning av anställningsförmåner 2006, FAR Förlag.

¹² ESV:s föreskrifter till 2 § förordning om myndigheters hantering av ingående mervärdesskatt (1993:529).

- När verifikationen har sammanställts.
- När den ekonomiska händelsen inträffat.
- Vad affärshändelsen avser.
- Belopp
- Motpart
- Upplysning om vilken handling som legat till grund för händelsen och var denna handling finns.
- Verifikationsnummer eller annat identifikationstecken.
- Övriga uppgifter som är nödvändiga för att utan svårighet kunna fastställa sambandet mellan verifikationen och den bokförda affärshändelsen.

Enligt Sidas kontoplan ska vid all extern representation och personalrepresentation även följande utgifter, utöver de ovan nämnda, framgå av verifikationen:

- Syfte (till exempel julbord)
- Namn på deltagare/avdelning/enhet (till exempel antal från EVU/Ekonomi eller namn på personer)
- Typ av måltid/utgift

Iakttagelse

Internrevisionen kan konstatera att ett flertal verifikationer i stickprovsunderlaget saknar antingen underlag som beskriver vad som avses, syfte, deltagarlista eller en kombination av två av dessa. Denna iakttagelse gäller båda formerna av representation (intern och extern).

Internrevisionen anser att formuleringen avseende verifikationskravet ”antal från EVU/Ekonomi”, som finns i kontoplanen, är otydlig. Enligt SKV A 2004:5 bör sambandet mellan de personer som deltar och verksamheten framgå.

Rekommendation 3

- Internrevisionen föreslår att PEO i de reviderade riktlinjerna för representation förtydligar kravet på att verifikationerna alltid ska innehålla underlag som beskriver vad representationen avser, syfte och deltagarlista för både intern och extern representation.
- Sida bör tydliggöra kravet på verifikationskrav vid representation.

Konteringsanvisningar

Kontoplanen styr Sidas redovisning av bland annat kostnader. Internrevisionen har i denna granskning avgränsat sig till de konton som Sida använder för extern och intern representation. Vi har således inte granskat eventuella representationskostnader som konterats på andra konton.

I kontoplanen står bland annat att läsa:

Planeringsdagar, konferenser, utbildningar (internt eller externt anordnad) och dylikt räknas inte som intern representation och påverkas därför inte av nedanstående momsregler.

Kostnaden ska bokföras mot förvaltningsbudgeten.

Sida Civil Society Center (SCSC), en enhet inom SEKA, har delegerat delar av sitt sakanslag till EVU-Serv.

lakttagelse

Den osäkerhet som intervjupersonerna uttryckte i samband med våra samtal om representation, speglar sig även i stickproven. Vi har vid vår genomgång funnit att ett antal verifikationer har kostnader som ska tillhöra andra konton. Bland annat:

- Ett flertal felkonteringar mellan konto 4972 och konto 4973. Detta kan bland annat leda till att fel görs vid momsavdrag. Konto 4972 tillåter avdrag för ingående mervärdesskatt, medan 4973 endast har begränsad avdragsrätt.
- Vid ett antal tillfällen har planeringsdagar eller liknande konterats som personalrepresentation (konto 4973). Även detta kan leda till att fel momsavdrag görs. Konto 4973 har begränsad avdragsrätt medan konton för planeringsdagar, konferenser och utbildningar (internt eller externt anordnad) och dylikt inte påverkas av begränsad avdragsrätt.

Internrevisionen har noterat att representationskostnader vid 17 tillfällen i stickprovet (7%) har avräknats sakanslaget, det vill säga är konterat som sakanslag.

EVU:s serviceenhet (organisationsenhet 777) har felaktigt belastat personalvårdskontot vid ett flertal tillfällen under granskningsperioden. Det gäller uteslutande de verifikationer EVU:s serviceenhet konterat för SCSC:s räkning. Internrevisionen anser att annat konto bör användas då kostnaden avser kost för externa kursdeltagare.

Rekommendation 4

- a) Sida bör säkerställa att organisationens användare av representation samt de som redovisar representationskostnaderna, är väl förtrodda med vilka riktlinjer som är aktuella samt vilka konton som ska användas. Denna uppdatering av organisationens kunskap bör ske vid förändringar av riktlinjerna för representation.
- b) Internrevisionen föreslår Sida att SEKA, SCSC och EVU-Serv ser över och eventuellt korigerar sina rutiner för hantering och redovisning (kontering) av delegerat sakanslag.

Risk för mutor och bestickning vid representation

Enligt ESV:s handledning bör myndighetens riktlinjer för representation behandla de speciella förhållanden som berör risken för brott mot korruptionsbestämmelserna vid bland annat representation. Detta avser i första hand myndighetens personal som mottagare och givare av representation (extern).

lakttagelse

På Sidas personalsida, kapitel 9.1.0 F & S – Omdöme & omsorg anges:

Det kan ofta förekomma att en Sida:it vid tjänsteresor och även hemma i Sverige (särskilt i juletid) får gåvor av olika slag. Det behöver inte alltid röra sig om en gåva utan kan även vara en resa eller annan liknande förmån. En gåva värd ett par hundralappar anses tillåtet att ta emot och betraktas ofta som umgängesgåva. Om gåvan är mer dyrbar eller om det rör sig om kontanta pengar ska du inte ta emot det. Det kan då bli fråga om muta, vilket är brottsligt och kan föranleda åtal. Om du är osäker så kontakta PEO eller någon av juristerna på EVU/JUR.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att Sida uppfyller ESV:s rekommendation. Eventuellt bör Sida överväga att inte ange beloppsgräns för gåva. Det som bedöms som muta eller bestickning, är enligt lagstiftaren syftet och inte beloppet. Det vill säga otillbörligheten¹³ föreligger om förmånen är så attraktiv att den kan antas påverka mottagaren och därmed hans eller hennes handlande i tjänsten.

¹³ Se *Farliga förmåner*, Institutet mot mutor, 2002.

2.4 Uppföljning av tidigare granskningar

Internrevisionen hade även som mål att göra en uppföljning av Riksrevisionens *Granskning av ledningens representationsutövande och förmåner* (Dnr 32-2003-0146), från 10 februari, 2004, samt tillhörande åtgärdsplan fastställd av Sida, 9 mars, 2004 (Dnr 2004-0607/10).

Iakttagelse

Sida beslutade den 9 mars 2004, om en åtgärdsplan där sju aktiviteter skulle genomföras senast i december 2004. Internrevisionen har inom ramen för denna granskning även tittat på om genomförande har skett och om det är ändamålsenligt.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att Sida har åtgärdat samtliga sju av Riksrevisionens rekommendationer enligt åtgärdsbeslutet, med viss reservation för att åtgärden som ska ta fram riktlinjer för representation i hemmet kan förtydligas.

Rapporter från Sida Internrevision

- 96/1** **Försäljning av ANC:s bostadsrättslägenhet i Stockholm**
Tord Olsson
- 96/2** **Dubbelutbetalningar till Lärarhögskolan**
och Folkens Museum i samarbetet med Botswana
Tord Olsson, Mats Sundström
- 96/3** **Mottagarrapportering som instrument för Sidas uppföljning och kontroll**
Mats Sundström
- 96/4** **Sidas användning av oberoende revision som instrument för styrning och kontroll**
Tord Olsson
- 97/1** **Tillförlitligheten i Sidas IT-verksamhet**
Arthur Andersson AB
- 98/1** **Sidas bedömningsarbete under beredningsprocessen**
Mats Sundström
- 98/2** **Sidas utbetalningsrutiner**
Tord Olsson
- 99/1** **Sidas arbete med samarbetspartners upphandlingar**
under beredning och genomförande
Mats Sundström
- 00/1** **Sidas uppföljning av projekt som kanaliseras via FN**
Ann-Charlotte Birging, Mats Sundström
- 00/2** **Sida uppföljning av bilaterala projekt**
Mats Sundström
- 00/3** **Sidas hantering av stöd till Paraguay via**
Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen
Mats Sundström
- 00/4** **Konkurrensutsättning av Sidas upphandlingar**
Ernst & Young
- 00/5** **Sidas arbete med humanitärt bistånd**
Wiveca Holmgren
- 01/01** **Sidas forskningssamarbete – en granskning av SAREC**
Wiveca Holmgren
- 02/01** **Sidas stöd till Västra Balkan**
Mats Alentun
- 02/02** **Granskning av Utlandsmyndigheten i Windhoek**
Wiveca Holmgren, Thorbjörn Bergman
- 02/03** **Granskning av Utlandsmyndigheten i Vientiane**
Wiveca Holmgren, Thorbjörn Bergman

- 03/01 Sidas kontraktsfinansierade tekniska samarbete
en granskning av INEC/KTS och Sida-Öst
Wiveca Holmgren
- 03/02 Granskning av Sektionen för utvecklingssamarbete i La Paz
Wiveca Holmgren, Thorbjörn Bergman
- 03/03 Förutsättningarna för styrning inom Sida – en förstudie
Arne Svensson, Wiveca Holmgren
- 03/04 Sidas hantering av insatser i korruptionsbenägna miljöer
Mats Alentun
- 04/01 Sida's Control Environment – a Feasibility Study
Arne Svensson, Wiveca Holmgren
- 04/02 Sida's management of Contributions in Corruption-Prone Environments
Mats Alentun
- 04/03 Rapporter från Sidas internrevision 1995–2003 – en sammanställning
Folke Hansson
- 04/04 Organisationskulturer på Sida
Carin Eriksson, Barbro Forsberg, Wiveca Holmgren
- 04/05 Organisation Cultures at Sida
Carin Eriksson, Barbro Forsberg, Wiveca Holmgren
- 04/06 Resultatstyrningen inom Sida
Wiveca Holmgren, Arne Svensson
- 04/07 Fältvisionens konsekvenser för styrningen inom Sida
Wiveca Holmgren, Arne Svensson
- 05/01 Sidas rutiner för direktbokföring vid utlandsmyndigheterna
William Stannervik
- 05/02 Sidas rutiner för bokföring vid sektionskontoren
William Stannervik
- 05/03 Rekrytering av Sida-personal
Carin Eriksson, Erik Bjurström
- 05/04 Consequences of the Field Vision for Internal Management Processes at Sida
Wiveca Holmgren, Arne Svensson
- 05/05 Performance Management at Sida
Wiveca Holmgren, Arne Svensson
- 05/06 Granskning av Sidas hantering och kvalitetskontroll av konsultfakturer
William Stannervik
- 06/01 Granskning av Sidas representation
William Stannervik

SWEDISH INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY
SE-105 25 Stockholm, Sweden
Tel: +46 (0)8-698 50 00. Fax: +46 (0)8-20 88 64
E-mail: sida@sida.se. Homepage: <http://www.sida.se>